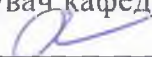

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра іноземної філології і перекладу

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан гуманітарно-педагогічного
факультету
Ліна САВИЦЬКА
« 2024 р.

«СХВАЛЕНО»
на засіданні кафедри іноземної
філології і перекладу
Протокол № 9 від 24.05.2024 р.
Завідувач кафедри
 Світлана АМЕЛІНА

«РОЗГЛЯНУТО»
Гарант ОП «Німецька мова
та друга іноземна»
 Олександр АРТЬОМЦЕВ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**Порівняльна типологія німецької та
української мов**

Галузь знань 03 «Гуманітарні науки»
Спеціальність 035 «Філологія»
Освітня програма «Німецька мова та друга іноземна»
Факультет гуманітарно-педагогічний
Розробники Артьомцев О.В., кандидат філологічних наук, доцент, доцент
кафедри іноземної філології і перекладу

Київ – 2024

1. Опис навчальної дисципліни

Порівняльна типологія німецької і української мов
(назва)

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	<i>Magister</i>	
Спеціальність	035 Філологія	
Освітня програма	Німецька мова та друга іноземна мова	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Вільного вибору за спеціальністю	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)		
Форма контролю	залік	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Курс (рік підготовки)	1 р.н.	1 р.н.
Семестр	2	2
Лекційні заняття	16	8
Практичні, семінарські заняття	30	4
Лабораторні заняття		-
Самостійна робота	74	108
Індивідуальні завдання		-
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	3	12

2. Мета, завдання та компетентності навчальної дисципліни

Метою дисципліни є ознайомлення студентів з типологічними особливостями німецької та української мов, комплексне компаративне вивчення граматичних будов порівнюваних мов, встановлення спільних рис та відмінностей у системах граматичних категорій різних частин мови, системах синтаксичних одиниць.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Порівняльна граматики німецької й української німецької й української мов» є: закласти теоретичну основу граматики німецької та української мов через порівняння категоріального апарату обох мов; сформулювати у студентів розуміння характеру міжмовних граматичних зв'язків; розкрити основні граматичні трансформації при здійсненні перекладу за

відсутності граматичних еквівалентів у порівнюваних мовах; навчити студентів вільного оперування граматичними структурами як в писемному, так і в усному мовленні та вживання граматичних форм на рівні автоматизму.

Набуття компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК)

ІК. Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі лінгвістики і перекладу в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 13. Здатність проведення досліджень на належному рівні

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК 1. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.

СК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

СК 3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мови, що вивчається.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН 3. Організувати процес свого навчання й самоосвіти.

ПРН 16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.

ПРН 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

ПРН 19. Мати навички участі в наукових та/або прикладних дослідженнях у галузі філології.

2. Програма та структура навчальної дисципліни для:

- повного терміну денної (заочної) форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							Заочна форма						
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Змістовий модуль 1.														
Тема 1. Предмет, мета і завдання курсу.	1		2	4			1		1	1				14
Тема 2. Невідповідність граматичних категорій у різних мовах, зокрема в німецькій та українській мовах.	2-3		2	4			12		1					12
Тема 3. Невідповідність граматичних категорій у різних мовах, зокрема в німецькій та українській мовах.	4-5		2	4			12		1	1				16
Тема 4. Порівняльний аналіз семантики граматичних категорій займенника, прикметника та прислівника у порівнювальних мовах. Головні відмінності	6-7		2	4			12		1					14
Разом за змістовим модулем 1			8	16			37	6	4	2				54
Змістовий модуль 2.														
Тема 1. Порівняльна характеристика категорій дієслова у німецькій та українській мовах	8-9		2	4			9		1	1				14
Тема 2. Порівняльний аналіз типів синтаксичного зв'язку у порівнювальних мовах	10-11		2	4			9		1					12
Тема 3. Порівняльна характеристика простого речення в німецькій та українській мовах.	12-13		2	4			9		1	1				16
Тема 4. Порівняльна характеристика складного речення в німецькій та українській мовах. Зіставлення складносурядних речень німецької та української мов. Зіставлення різних типів підрядних речень в німецькій та українській мовах.	14-15		2	2			10		1					14
Разом за змістовим модулем 2			8	14			37	6	4	2				54
Усього годин			16				74	12	8	4				108

4. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Предмет, мета і завдання здійснення порівняльного аналізу граматичних категорій німецької та української мов	2
2.	Невідповідність граматичних категорій у різних мовах, зокрема в німецькій та українській мовах.	2
3.	Порівняльна характеристика граматичних категорій іменника в німецькій та українській мовах.	2
4.	Порівняльний аналіз семантики граматичних категорій займенника, прикметника та прислівника у порівнювальних мовах	2
5.	Порівняльна характеристика категорій дієслова у німецькій та українській мовах	2
6.	Порівняльний аналіз типів синтаксичного зв'язку у порівнювальних мовах	2
7.	Порівняльна характеристика простого речення в німецькій та українській мовах.	2
8.	Зіставлення складносурядних речень німецької та української мов. Зіставлення різних типів підрядних речень в німецькій та українській мовах.	2

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Предмет, мета та завдання курсу порівняльної типології	2
	Порівняльний аналіз семантики граматичних категорій у німецькій і українській мовах.	4
3.	Порівняльна характеристика граматичних категорій іменника в німецькій та українській мовах.	4
4.	Порівняльний аналіз семантики граматичних категорій займенника, прикметника та прислівника у порівнювальних мовах	6
5.	Порівняльна характеристика категорій дієслова у німецькій та українській мовах	4

6.	Порівняльний аналіз типів синтаксичного зв'язку у порівнювальних мовах	6
7.	Зіставлення складносурядних речень німецької та української мов. Зіставлення різних типів підрядних речень в німецькій та українській мовах	4

6. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Предмет, мета і завдання курсу.	1
2	Невідповідність граматичних категорій у різних мовах, зокрема в німецькій та українській мовах.	12
3	Невідповідність граматичних категорій у різних мовах, зокрема в німецькій та українській мовах.	12
4	Порівняльний аналіз семантики граматичних категорій займенника, прикметника та прислівника у порівнювальних мовах.	12
5	Порівняльна характеристика категорій дієслова у німецькій та українській мовах	9
6	Порівняльний аналіз типів синтаксичного зв'язку у порівнювальних мовах	9
7	Порівняльна характеристика простого речення в німецькій та українській мовах.	9
8	Порівняльна характеристика складного речення в німецькій та українській мовах. Зіставлення складносурядних речень німецької та української мов. Зіставлення різних типів підрядних речень в німецькій та українській мовах.	10

7. Методи навчання.

Словесні: пояснювально-ілюстративний метод, репродуктивний; **наочні:** демонстративний, ілюстративний; **практичні:** метод проблемного викладення, частково-пошуковий, або евристичний, дослідницький, аналітичний, дедуктивний. **Активні методи навчання:** диспут, дискусія, мозковий штурм

8. Форми контролю.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до **календарного тематичного плану викладання дисципліни**, де зазначено види і терміни контролю.

Для обліку і реєстрації показників успішності використовується рейтингова

відомість успішності студентів.

Методи усного контролю - це бесіда, розповідь, роз'яснення. Усний контроль як поточний проводиться на кожному занятті в індивідуальній, фронтальній або комбінованій формі. Контроль органічно поєднується з повторенням пройденого, є засобом для закріплення знань та умінь, розвитку мови, пам'яті, мислення студентів.

Методи письмового контролю (самостійна і контрольна робота, порівняльний аналіз) забезпечують глибоку і всебічну перевірку засвоєння матеріалу, оскільки вимагають комплексу знань і умінь студента. У письмовій роботі студентів необхідно показати і теоретичні знання, і вміння застосовувати їх для розв'язування конкретних завдань, проблем, давати оцінку.

Дидактичний тест (тест досягнень) - це набір стандартизованих завдань з визначеного матеріалу, який встановлює ступінь засвоєння його студентами.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» (наказ про уведення в дію від 26.04.2023 р. протокол № 10)

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни **К_{дис}** (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи **Р_{НР}** (до 70 балів): **Р_{дис} = Р_{НР} + Р_{АТ}**.

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		
	Всього	

6. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
-------	------------	-----------------

1		
2		

7. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		
	Всього	

Зразки контрольних питань, тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами.

8. Методи навчання.

Словесні: пояснювально-ілюстративний метод, репродуктивний; **наочні:** демонстративний, ілюстративний; **практичні:** метод проблемного викладення, частково-пошуковий, або евристичний, дослідницький, аналітичний, дедуктивний. **Активні методи навчання:** диспут, дискусія, мозковий штурм, рольові ігри тощо.

9. Форми контролю.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до календарного тематичного плану викладання дисципліни, де зазначено види і терміни контролю. Для обліку і реєстрації показників успішності використовується рейтингова відомість успішності студентів.

Методи усного контролю (бесіда, розповідь). Методи письмового контролю (самостійна і контрольна роботи). Дидактичний тест (набір стандартизованих завдань з визначеного матеріалу, який встановлює ступінь засвоєння його студентами).

10. Розподіл балів, які отримують студенти.

Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» (наказ про уведення в дію від 26.04.2023 р. протокол № 10)

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	

60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни **К_{дис}** (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи **Р_{НР}** (до 70 балів): **Р_{дис} = Р_{НР} + Р_{АТ}** .

11. Навчально-методичне забезпечення

Основна:

1. Hentschel E. (2023). Deutsch typologisch. Eine Einführung. J.B. Metzler Stuttgart. 246 S.
2. Амеліна С.М. (2021). Порівняльна грамати́ка німецької та української мов. навч.-метод. посібник. Київ: Sprint print.
3. Амеліна С. М. (2019). Інфінітивні конструкції у сучасній німецькій мові. К.: Центр навчальної літератури.

Допоміжна: 1. Порівняльна грамати́ка німецької та української мов
<https://www.youtube.com/watch?v=scUYYdrcXVI>

12. Рекомендовані джерела інформації

<https://www.duden.de/>

<https://wunderdeutsch.com/uk/grammatik-null-u/>

<https://languagetool.org/uk/spellchecking-german>